

'SENSUEEL OF GRAPPIG. KIES MAAR'

12 december 2017 18:42

Met haar grote solotentoonstelling 'Ontmaskerd Maske' in de Warande in Turnhout speelt Nel Aerts een thuismatch. 'Ik vind het hier plezanter dan op expo's in Londen of Basel.' Een gesprek met een kunstenaar die vlotjes schilderkunst, collage en textiel met elkaar verbindt.

'Wanneer was dat nu alweer, moeke? Vorig jaar of twee jaar geleden?' Nel Aerts (30) en haar moeder Mie Kimpe plegen overleg. Het was toch 2015 toen de kunstenaar een paar maanden in residentie in het Van Gogh Huis in Zundert verbleef. Daar tekende Aerts een hele reeks zelfportretten op A4-formaat.

Voor haar nieuwe expo 'Ontmaskerd Maske' kleurde ze een groot aantal gekopieerde tekeningen in. Ze hangen op een rijtje net na de ingang van de tentoonstelling. Aerts aan de toog, Aerts aan een cafétafeltje met in de achtergrond haar man, de kunstenaar Vaast Colson, Aerts als sprookjesprinses, Aerts als een vrouw met te lange armen.

De tekeningen zijn een combinatie van een ontwapenende eerlijkheid en cartooneske humor, met soms een surrealistische toets. Een gewone mens zou wat uit zijn evenwicht geraken als hij zichzelf keer op keer moet tekenen. Aerts niet. 'Ik vind het vooral grappig. Maar het is door die eerlijkheid die ik nastreef ook wel best confronterend. Je zit zo dicht op jezelf bij zelfportretten. Na een tijd moet je wat afstand nemen, anders gaat het niet meer. De figuur wordt meer een personage, een alter ego. Ik bedenk mijn tekeningen nooit op voorhand. Meer dan een setting heb ik niet in mijn hoofd. Ik begin met het gezicht en de rest brei ik eraan.'

Op wandel met behangpapier

Ze spreken de kunstenaar twee dagen voor de opening van haar eerste grote solotentoonstelling. Er heerst nog een beetje chaos in de Warande. Veel schilderijen staan nog ingepakt op de grond tegen de muur. Moeder Aerts loopt rond met het behangpapier waarmee ze een ruimte moet aankleden. 'Ook het plafond?', vraagt ze aan haar dochter. Die knikt. De moeder zucht. 'Ik kom straks wel helpen', troost de dochter.

Ik wil niet het soort kunstenaar worden dat even hot is, vervolgens 20 jaar in het niets verdwijnt en wanneer de dood nabij komt weer wordt opgepikt.

Chaos of niet, Aerts geniet. Deze expo is voor haar een thuismatch. 'Ik ben van Wortel, hier vlakbij. In Turnhout heb ik de kunsthumaniora aan het Heilig Graf gevolgd. Ik vind het megaleuk om hier te exposeren.' De tentoonstelling wordt een mooie afwisseling van oud en nieuw werk van Aerts.

Een mix van schilderijen, collages, tekeningen, een enkele foto, Super 8-films en textiel. In die verscheidenheid zit eenheid. Picturale elementen komen vaak terug. Het ene werk verwijst naar het andere. En de kunstenaar verwijst naar zichzelf.

Ze wijst naar een reeks stoffen doeken die de ruimte omsluiten waarin je haar filmpjes kan bekijken. 'De prints op de doeken vertonen veel gelijkenissen met elementen op mijn schilderijen. Ik heb met mijn moeder en mijn schoonmoeder de winkels afgestruind om de juiste stoffen te vinden. We zijn een sterk team', zegt ze lachend.

'Ik noem de installatie met de doeken geen nieuw werk. Het is eerder een ingreep in de ruimte.' Toch trekt ze de aandacht. In ieder doek knipte Aerts twee oogaten weg. Je kan naar binnen kijken. 'Dat is een voyeuristisch trekje van mij. Ik hou daar wel van.'

Zelfportretten

Voor de tentoonstelling maakte Aerts enkele grote schilderijen op canvas die ze baseerde op haar kleine zelfportretten. Het is een nieuwe stap in haar carrière. Ze toont enkele houten panelen die nog opgehangen moeten worden. 'Tot vorig jaar schilderde ik enkel op paneel. Zoals Jan van Eyck, ja. Maar dan op multiplex. (lacht) Hout was mijn materiaal. Ik speelde daarmee: schilderen, afschuren, inkepingen maken. Het zijn vaak meer houtsnedes dan schilderijen. Canvas is helemaal anders. Daar moet je veel delicaat mee omgaan.'

Aerts noemt zichzelf in de eerste plaats een visueel kunstenaar. Een boodschap wil ze met haar kunst niet opdringen. 'De diepere betekenis van mijn werk? Ik vind dat iedereen dat voor zichzelf moet uitmaken. Je ziet wat je wilt zien.' Ze wijst naar een groot naakt. 'Wat vind je ervan? Grappig? Sensueel? Kies maar. Voor mij is het vooral plezant om zulke schilderijen te maken. Natuurlijk zitten daar referenties aan de kunstgeschiedenis in. Ik ben niet het soort kunstenaar dat zijn neus ophaalt voor oude kunst.'

Moeder Aerts loopt voorbij. Stond het in de sterren geschreven dat haar dochter kunstenaar zou worden? 'Goh. Dat is gewoon zo gekomen. Nel volgde als kind les aan de IKO-kunstacademie van Hoogstraten. En daarna hier de kunsthumaniora in Turnhout. Maar dat deed haar oudste zus ook. Die wilde helemaal geen kunstenaar worden.' Nel knikt. 'Na de humaniora heb ik aan het KASK in Gent gestudeerd. Eerst de richting gecombineerde media. Maar die opleiding werd na mijn eerste jaar opgedoekt. Ik heb dan mediakunst gevolgd. Dat was van alles wat. (lacht) Pas toen ik was afgestudeerd, begon ik echt te denken dat ik fulltime kunstenaar kon worden.'

De kost verdienen

We vragen haar moeder of ze zich nooit heeft afgevraagd hoe haar dochter als kunstenares de kost zou verdienen. 'Eigenlijk niet. We hadden dat misschien beter wel gedaan.' Moeder en dochter moeten er hartelijk om lachen. 'Serieus. Mijn ouders hebben altijd vertrouwen in mij gehad. Ik heb met hen geen strijd moeten voeren. Dat is wel een voordeel geweest.'

Aerts studeerde in 2009 af. Pas twee jaar later begon ze te schilderen. Het voegde een extra toets aan haar artistieke palet toe. Haar kost verdient ze ondertussen wel. 'Het is te zeggen.

Dat fluctueert. Het ene jaar verkoop je al wat beter dan het andere.

Het blijft een strijd.' Ze wijst naar enkele grote canvassen. Die kostten 12.000 euro. De kleinere 5.000 euro. Ben je verbaasd dat ik dat zo gemakkelijk vertel? Waarom zou ik niet? Ik vind het een beetje belachelijk om te doen alsof geld mij niet interesseert. Geld interesseert me wel. Kunst is mijn broodwinning. Mijn schilderijen betalen mijn huis af.'

Nel Aerts wordt vertegenwoordigd door de Londense Carl Freedman Gallery. Klinkt hip. '2012 was een belangrijk jaar. Ik nam toen deel aan de groepsexpo 'Un-Scene II' in Wiels. Dat heeft veel in beweging gezet. Ik zat eerst bij de Brusselsese galerie Vidal Cuglietta. Toen die dichtging, heeft Carl Freedman me opgepikt. Natuurlijk ben ik daar trots op. Voor je internationale carrière is dat belangrijk. Een goede galerie weet perfect hoe ze een artiest moet plaatsen. Nee, ik heb aan Londen niet moeten vragen of ik hier in Turnhout mocht exposeren. Doe maar, zeiden ze. Omdat ze van Turnhout nog nooit hadden gehoord.' (lacht)

Keihard fake

'Eerlijk: ik vind het plezanter om hier te exposeren dan in Basel of zo. De kunstwereld is hoe dan ook een fake wereld. Keihard fake. Ik ben zelf een tijd een hype geweest. Dan word je gevraagd voor groepstentoonstellingen om de verkeerde redenen. Je sukkelst daar binnen omdat je deel uitmaakt van een netwerk, omdat je galerie de juiste mensen kent. Als kunstenaar balanceer je op zulke momenten op een dunne koord. Meestal speel je het spel toch mee. Het is moeilijk om nee te zeggen als de Kunsthal in Wenen je uitnodigt voor een tentoonstelling. Ik worstel daar wel mee, ja. Tegelijk vertrouw ik ook soms op mijn galerie. Die opent nu eenmaal deuren. Ik wil ook niet het soort kunstenaar worden dat even hot is, vervolgens 20 jaar in het niets verdwijnt en wanneer de dood nabij komt weer wordt opgepikt.'

We willen weten wat ze van de #metoo-beweging vindt, en of die ook is doorgedrongen in de kunstwereld. Ze zucht. 'Natuurlijk is er in het verleden veel misgegaan. Maar ik heb het gevoel dat de inhaalbeweging te snel verloopt. Voor veel groepstentoonstellingen wordt nu bepaald: evenveel vrouwen als mannen. Ik vind dat onzin. Het moet gaan om de kwaliteit van de kunstenaar, los van zijn geslacht. Als ik word uitgenodigd voor een expo omdat ik een jonge vrouw ben, voel ik me beledigd.'

Aerts trouwde in 2013 met Vaast Colson, een van de belangrijkste hedendaagse kunstenaars van ons land. 'Vaast is nog veel kritischer voor de kunstmarkt dan ik. Hij doet echt geen enkele toegeving. Hoe het is om met een kunstenaar getrouwd te zijn? Heavy. (lacht) Voor de grap zeggen we vaak: we zijn in competitie met elkaar. Dat is natuurlijk niet zo. We verschillen in wat we doen. Ik ben toch vooral een plastisch kunstenaar, Vaast zet in zijn werk meer aan tot nadenken. Ik heb veel aan hem. Hij heeft zelf schilderkunst gestudeerd, hij begrijpt me goed. In 2013 hebben we samen ons trouwproject gedaan...'

Trouwtentoonstelling

Nel wordt onderbroken door haar schoonmoeder, die stiekem achter de doeken mee stond te luisteren. 'Och meneer, we zijn altijd bezig voor de ene of de andere. Een stofke dat Vaast niet meer kan gebruiken, geven we aan Nel. Of omgekeerd.' Nel moet lachen. We opperen dat het ons enigszins verbaast dat twee hippe kunstenaars kozen voor een echt huwelijk. Zo uncool. Vaasts moeder antwoordt. 'Op nieuwjaarsnacht 2012-2013 kreeg ik een sms van onze Vaast. 'Nel heeft me ten huwelijk gevraagd en ik heb ja gezegd.' Ik keek naar mijn man en zei: meent-ie het of is hij weer stoned?'

'Het was echt', zegt Nel. 'We hebben twee feesten gegeven. Een traditioneel voor de familie in de Kempen. En daarna hielden we in Antwerpen onze trouwtentoonstelling 'Al draagt een aap een gouden ring, het is en blijft een lelijk ding'. Kom even mee. Een grote foto uit dat project sluit de tentoonstelling af. Je moet die gezien hebben.' Het is waarachtig een prachtig beeld. Vaast in kostuum, Nel in een frivole witte bustier en lange rok. De catch zit in het fotokader waarop enkele spreuken zijn aangebracht. 'Men who have a pierced ear are better prepared for wedding. They've experienced pain and bought jewelry.' Was getekend: Rita Rudner. Maar ook en vooral: Vaast Colson en Nel Aerts.